

بەش باخجەى مندالان

كۆلیژ پەرۆردەى بنەرەتى

زانكۆ: سەلاحەددین-هەولێر

بابەت: رێگاگانى وانهوتنەوہى گشتى

پەرتووکی کۆرس: قۆناغى سێیەم / کۆرسى یەكەم

ناوى مامۆستا: چیمەن ھمزە درویش / مامۆستای یاریدەدەر

سالى خویندن: ۲۰۲۳/۲۰۲۴

پەرتووكى كۆرس

Course Book

۱. ناوى كۆرس	رېڭاكانى وانهوتنەوہى گشتى
۲. ناوى مامۇستاي بەر پرس	م. ى چىمەن ھمزە دروېش
۳. بەش / كۆلئىز	باخچەى مندالان / پەرووردەى بنەپرەتى
۴. پەيوەندى	نېمىل: chimam.drwish@su.edu.krd ژمارەى تەلەفۇن: ۰۷۵۰۴۳۰۴۷۰۴
۵. يەكەى خويندن (بە سەعات) لە ھەفتەيەك	تيۇرى: ۲ كاتزمير پراكتيک: -
۶. ژمارەى كارکردن	(۲) دوو كاتزمير لەھەفتەيەكدا
۷. كۆدى كۆرس	
۸. پروفایەلى مامۇستا	لەسالى خويندنى ۲۰۰۸ - ۲۰۰۹ بېروانامەى بەكالۆريۇسم لەبەشى زمانى كوردى/كۆلئىزى پەرووردەى بنەپرەتى زانكۆى سەلاھەددىن بەدەستەيئاوہ. لەسالى (۲۰۰۹) وەك ياريدەدەرى توپژەر لەبەشى زمانى كوردى ھەمان كۆلئىز دەست بەكاربووم بۆ ماوہى (۳) سال. خولى توانستى كۆمپيوتەر و خولى زمانى ئىنگليزى وەك پيداويستىەك بۆ وەرگيران لەخويندنى بالام بينى ، لەسالانى ۲۰۱۲/۲۰۱۳ لەخويندنى ماستەر وەرگيرام لەھەمان كۆلئىز و زانكۆ. بېروانامەى ماستەرم لەبواری (رېڭاكانى وانهوتنەوہى زمانى كوردى) لەبەروارى (۲۰۱۵/۳/۴) بەدەستەيئا ، لەبەروارى (۲۰۱۵/۳/۳۱) نازناوى زانستيم وەرگرت بەناونيشانى (مامۇستاي ياريدەدەر) ، ئيىستاش وەك مامۇستايەك لەبەشى باخچەى مندالانى كۆلئىزى پەرووردەى بنەپرەتى/ زانكۆى سەلاھەددىن كاردەكەم.
۹. وشە سەرەكیەكان	رېڭا / شېواز / ستراتېژيەت / رېڭاكانى وانهوتنەوہى / ھېرېوون و

<p>فیرکردن / فیربوونی چالاک / مامۇستا / پلان / ئامانجى پەروەردەيى / رېكخستنى بابەت / قوتابى.</p>	
<p>۱۰. ناوەرۈكى گشتى كۆرس:</p> <p>ھۆكاری خویندى ئەم بابەتە دەگەرپتەوہ بۇ گرنكى و بايەخدان بەرپىگاكانى وانەوتنەوہ وەك كىلىك بۇ گەياندى گشت بابەتەكانى خویندن بەقوتابیان، چونكە لەرپىگەى ئەمەوہ ئیمە رۇدەچین بەنیو باسى وانەوتنەوہ و ستراتىژیەتى وانەوتنەوہ ھەرودھا ئەو شیوازە كەھەر مامۇستایەك لەوانەیە لەبابەتیک لەبابەتەكان بەكاربەھینیت. بەتایبەت بۇ ئەو بابەتانەى كە لەقۇناغى باخچەى مندالان بەتایبەتى دەگوتریتەوہ.</p> <p>لەلایەكى تر ئاشناکردنى قوتابیانە بەگۆمەئیک رپىگای وانەوتنەوہ لەوانەیە سوودیكى باشى ھەبیت بۇ دوارۇژى و بۇ پىشەى مامۇستایەتیەكەى ، ھەرودھا زانینى ئەوہى ئایا وانەوتنەوى كارا چپە و مامۇستا چ رۇئىكى ھەیە لەوانەوتنەوہى كارادا ، لەگەل ئاماژەکردن بەمەرجى ھەلپژاردنى رپىگای وانەوتنەوہى گونجاو بەشیوہیەكى گشتى ، ھەرودھا شارەزاکردنى قوتابیان بەپۆلینکردنى سەردەمیانەى رپىگاكانى وانەوتنەوہ.</p> <p>قوتابى لەروویەكى تر دەتوانى سوود لەم بابەتە وەرگریت لەزانینی مانای چەمكى فیرکردن و بەراوردکردنى لەگەل چەمكى فیربوون و وانەوتنەوہ.</p> <p>ھەرودھا خویندى پلان سوودیكى باش بەقوتابى دەگەیەنیت بەوپییەى دەتوانیت لەدوارۇژى وەك مامۇستایەكى سەرکەوتوو کاتى وانە و برگە و بابەتەكانى وانەكانى بەجوانى دابەش بکات جا ئەم پلانەش پلانى سالانەى خویندن بیت یان ھەفتانە یاخود رۇژانە بیگومان ئەمەش پۆیستی بەخویندى چەند ئامانجىكى دیاریکراوى پەروەردەيى و فیرکارى دەبیت. لەلایەکیتر ئاماژەکردن بەمەرجى ھەلپژاردنى رپىگای وانەوتنەوہ لەباخچەى مندالان.</p> <p>ئەمانە و چەندین بابەتى تر لەکرۆكى بابەتى رپىگاكانى وانەوتنەوہ دەخویندرین تاوہكو قوتابى بتوانیت دواى تەواوکردنى قۇناغى زانکۆیى و بەکەلك وەرگرتن لەم بابەتە و ئەم سالى خویندنەدا كەسیكى كارای نیو كۆمەلگا بیت و لەھەر شوینىكى پەیوہندیدار بەپیشە و پسپۆریەكەى ھەل کارى بۇ رەخسا ئامادەيى تیادا ھەبیت بۇ خزمەتکردن.</p>	
<p>۱۱. نامانجەكانى كۆرس</p> <p>بەو پییەى كەپاشەرۇژى قوتابیانى بەشى باخچەى مندالانى كۆلپىزى پەروەردەى بنەرەتى پىشەیان مامۇستایەتیە لەباخچەكانى مندالان ، بۆیە ئەم كۆرسبوکە یاخود ئەو بابەتە چەند ئامانجىك لەخۆدەگریت تاوہكو قوتابیان بتوانن سوودى ئى وەرگرین بەشیوہیەكى پراكتىكى لەداھاتووى خۇياندا.</p>	

يەككىك لەمانە ئاشناکردنى قوتابىيەنە بەباسکردن و خستنه پرووى رېڭاگان و شيواز و ستراتيزيەتەكانى وانهوتنەوويە . ھەرودھا شارەزابوونى قوتابىيەنە لەچەمكى وانهوتنەوويە تايبەت لەباخچەى مندالان. لەلايەكيتر زانينى جياوازى نيوان فيربوون و فيرکردن و وانهوتنەوويە مەرجى روودان ياخود دروستبوونى ھەريەكەيان لادروست دەبييت.

لەھەمانكاتدا دەرختن و خستنه پرووى ئەووي ئايا مەرجى سەرەكى لەھەلبژاردنى رېڭايەكى وانهوتنەوويە چى دەبييت ھەرودھا خستنه پرووى كۆمەلتيك رېڭا و شيواز بەتايبەت ئەو رېڭايەكى گونجاون لەگەل بەش و پيشە و قۇناغى خویندىنى قوتابىيان ئەويش باخچەى مندالانە.

بەو پيپەى پلان رۆلى گرنگ دەبينيت لە بەرزبوونەى رېژەى سەرکەوتن و دەستکەوت لەھەر کاریکدا بۆيە ھەبوونى شارەزايى لەدانانى پلانى رۆژانە و مانگانە و سالانە بەگرنگ دادەنریت ھەرودھا فيربوونى چۆنييتى دانانى تينووسى پلانى رۆژانە و کارپيکردنى بەگرنگ دەزانریت لای قوتابى كەپيويستە بيزانيت.

شارەزاکردنى قوتابىيەنە لەخستنه پرووى و ناساندنى چەمكى فيرکردنى کارا ھەرودھا ئاشناکردنى قوتابىيەنە كەوھكو مامۆستايەك لەدوارۆژ لەم فيرکردنەدا چ رۆلتيك دەبينيت. لەلايەكى تر ئاشناکردنى قوتابىيەنە بەئامانجە پەرودەدەيەكان و پۆلينيکردنەكانى (مەعريفى ، ويژدانى ، دەروون-جوولە).

لەكۆتاييشدا نامازەکردن و شارەزاکردنى قوتابىيەنە بەچۆنيەتى رېكخستنى بابەتەكان ياخود وانهكانى رۆژانە لەگەل ھۆيەكانى خستنه پرووى ھەر بابەتيك لەبابەتەكانى خویندىن بۆ قوتابىيان.

۱۲. نەركەكانى قوتابى

۱. نامادەبوونى قوتابىيان لەنيو پۆل.
۲. بەشداريکردن و دەربرينى بۆچوونى سەبارەت بەو بابەتانەى كە لەنيو پۆل تاوتوي دەكرين و دەخويندریت.
۳. تاقیکردنەوويە لەناكاوى رۆژانە

۱۳. رېڭەى وانه ووتنەوويە:

۱. رېڭاي وانهبيژى (طريقة الإلقاء أو المحاضرة)
۲. رېڭاي ھەژاندنى مييشك (طريقة العصف الذهني)
۳. رېڭاي پرسيار و وەلام (طريقة الإستجواب)

١. له (٤٠٪) ی نمره‌کان تایبته به:
- له (٢٠٪) ی تایبته به تاقیکردنه‌وهی قوتابیان .
- له (١٠٪) ی تایبته به چالاکى و تاقیکردنه‌وهی له‌ناکاوی رۆژانه.
٢. له (٦٠٪) ی نمره‌کان، تایبته به تاقیکردنه‌وهی کۆتایی کۆرسی یه‌که‌م، که کاتی دیاریکردن و ده‌ستپێکردنی له‌کاتی خۆی دیاری ده‌کریت.

١٥. دهرنه‌نجامه‌کانی فیربوون

به‌وه‌ مه‌رجه‌ی که‌تۆی قوتابی ناماده‌ییت هه‌بی‌ت له‌وانه‌کان ، چالاکیت ئه‌نجام دا‌بی‌ت و به‌شداریت له‌گفتو‌گۆ‌کانی نی‌و پۆل کرد‌بی‌ت ، به‌دوادا‌چوونت کرد‌بی‌ت به‌دوای زانیاریه‌کان، ئه‌وا به‌دانیایه‌وه‌ له‌چه‌ند لایه‌نی‌که‌وه‌ ده‌بی‌ت به‌که‌سی‌کی پێگه‌یشتوو ، چونکه‌ تۆ له‌رێگه‌ی بابه‌ته‌کانه‌وه‌ ئاشنایه‌تیت له‌گه‌ڵ کۆمه‌ڵی چه‌مک و وشه‌ لا دروست ده‌بی‌ت سه‌باره‌ت رێگا‌کانی وانه‌وتنه‌وه‌ و شیواز و ستراتی‌یه‌تی وانه‌وتنه‌وه‌ و فیربوونی کارا و پلان و ته‌واوی بابه‌ته‌کانیتر ، به‌مه‌ش ئاستی زانیاری و مه‌عریفیت گه‌شه‌ی به‌خۆوه‌ ده‌بینی‌ت. به‌مه‌رجیک خویندنه‌وه‌ت بۆ بابه‌ته‌کان هه‌بی‌ت. له‌لایه‌کی تر تۆ کاتی له‌دوارۆژ کۆلیژ ته‌واو ده‌که‌یت له‌رێگه‌ی ئه‌و زانیاریانه‌ی که‌وه‌رت گرتوون ، ده‌توانیت که‌سایه‌تی‌ه‌کی باش بۆ خۆت بنیات بنی‌ت و هه‌ستی باوه‌ر به‌خۆبوون لات دروست بی‌ت ، هه‌روه‌ها بتوانیت له‌رێگه‌ی ئه‌و زانسته‌ی که‌لات هه‌یه‌ به‌بی‌ ترس و شه‌رم و دل‌ه‌راوکی پراکتیزه‌ی پیشه‌ی خۆت بکه‌یت له‌داهاتوودا.

له‌هه‌مانکاتدا ئه‌م بابه‌ته‌ فیری ئه‌وه‌ت ده‌کات بتوانی به‌ئاسانی شیوازیکی گونجاو بۆ گه‌یاندنی زانیاریه‌کانت لا دروست بکات و رینیشاندهرت ده‌بی‌ت بۆ گونجاندنی به‌پێی ده‌رووبه‌ر و ژینگه‌که‌ت. له‌کۆتاییشدا دوا‌ی ته‌واوکردنی ئه‌و بابه‌ته‌ تۆی قوتابی هه‌گبه‌ و نازناوی پیشه‌که‌ت زانیاریه‌کی نو‌ی یاخود بلین کۆمه‌ڵی زانیاری ده‌خریته‌ سه‌ر ، به‌مه‌ش ده‌رفه‌تی‌کت بۆ زیاتر ده‌ره‌خسینی‌ت ، بۆ به‌ده‌سته‌یانی هه‌لی کار له‌پسپۆریه‌که‌ی خۆت له‌داهاتوو که‌ باخچه‌کانی مندا‌لانه‌ و سه‌رکه‌وتووش بی‌ت تیایدا.

١٦. لیستی سه‌رچاوه

• سه‌رچاوه‌ به‌زمانی عه‌ره‌بی:

١. عبدالله، د. سامیه محمد محمد، (٢٠١٥)، استراتيجيات التدريس اساس - النماذج والتطبيقات، الطبعة الأولى، دار الكتاب الجامعي، العين - دولة الإمارات العربية المتحدة.
٢. قدورة، دلال كامل، (٢٠٠٩)، طرق التدريس العامة، الطبعة الأولى، دار دجلة، عمان - الأردن.
٣. الطناوي، عفت مصطفى، (٢٠١٣)، التدريس الفعال تخطيطه-مهاراته-استراتيجياته-تقويمه، الطبعة الثالثة، دار المسيرة، عمان - الأردن.

٤. السامرائي، قصي محمد والخفاجي، د. رائد ادريس، (٢٠١٤)، الاتجاهات الحديثة في طرائق التدريس، الطبعة الأولى، دار دجلة، عمان - الأردن.
٥. الربيعي، محمود داود، (٢٠١١)، استراتيجيات التعلم التعاوني، الطبعة الأولى، عالم الكتب الحديث للنشر والتوزيع، إربد - الأردن.
٦. مرعي، توفيق أحمد والحيلة، محمد محمود، (٢٠٠٧)، طرائق التدريس العامة، الطبعة الثالثة، دار المسيرة للنشر والتوزيع والطباعة، عمان - الأردن.
٧. عبدالله، فواز ابراهيم وسليمان، جمال و ابراهيم، هاشم وجمل، محمد جهاد، (٢٠١٢)، استراتيجيات وطرائق التدريس العامة، الطبعة الأولى، دار الملايين للطباعة والنشر والترجمة والتوزيع، دمشق - سوريا.

• سەرچاوه به زمانى كوردى:

١. قهه جه تانى، كهريم شهريف، (٢٠١٤)، ساپكۆلۆژيا و رېڭاكانى وانه وتنه وه، چاپى يه كه م، چاپخانه ي پيره ميژد، سلیمانى - ههريمی كوردستان / عيراق.
٢. عهزیز، كهريم نه حمه د، (٢٠١٤)، بنه ما گشتیه كانی رېڭاكانى وانه وتنه وه، چاپى يه كه م، چاپخانه ي نارين، ههولير - ههريمی كوردستان / عيراق.
٣. رسول، رسول ابراهيم، (٢٠١٤)، دهروازه يهك بۆ وانه وتنه وه، چاپخانه ي نارين، ههولير - ههريمی كوردستان / عيراق.

<p>ناوى مامۆستای وانه بیژ</p>	<p>١٧. بابته كان</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - بهرچاوخستنیکی گشتی برڤه و بابته كانی ئەم وانه یه. - تیشك خستنه سهر هۆكار و گرنگی خویندنی ئەم بابته. - نأمازه كردن به چۆنیه تی خویندنی بابته كه. - نمایشكردنی سهرچاوه پشت پی به ستر اوه كان له خویندنی برڤه كانی ئەم بابته. (ههفته ی یه كه م) <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - ناساندنی وانه وتنه وه - رېڭاكانى وانه وتنه وه - شیوازی وانه وتنه وه - ستراتیژیه تی وانه وتنه وه (ههفته ی دووهم) <hr/> <ul style="list-style-type: none"> - فیڤر بوون ، فیڤر كردن ، وانه وتنه وه - حیواوازی نیوانیان

	<p>- مەرجەمانى فيربوون (هەفتەى سىيەم)</p> <hr/> <p>- ئەو ھۆكار و پائىنەرانەى كار لە فيربوون دەكات</p> <p>- رۆلى مامۇستا لە پىرۆسەى فيركردندا</p> <p>- سىفات و تايبەتمەندى مامۇستا</p> <p>- گرنگىر ئەو چالاكىانەى كە مامۇستا لە پۇلدا پىيان ھەل دەستى</p> <p>(هەفتەى چوارەم)</p> <hr/> <p>- چەمكى رىگاي وانەوتنەو ەى گشتى</p> <p>- مەرجى ھەل بىزاردنى رىگاي وانەوتنەو ى گونجاو</p> <p>(هەفتەى پىنجەم)</p> <hr/> <p>- بىنەماكانى وانەوتنەو ە</p> <p>- پلانى وانەوتنەو ە - پىناسە</p> <p>- پلانى سالانە ، پلانى رۆزانە ، پلانى مانگانە</p> <p>- پلانى رۆزانە</p> <p>- پىكھاتەكانى پلانى رۆزانە (هەفتەى شەشەم)</p> <hr/> <p>- بىنەما گشتىەكانى پلانى وانەوتنەو ە</p> <p>- ئامانجە پەروەردەبىيەكان: ئامانجە پەروەردەبىى و فيركارىيەكان: ئامانجە مەعريفىيەكان ، ئامانجە وىزدانىيەكان ، ئامانجە دەروون جوئەبىيەكان.</p> <p>- گرنگى دىيارىكردنى ئامانج لە پىرۆسەى پەروەردە و فيركردندا</p> <p>(هەفتەى ەوتەم)</p> <hr/> <p>- فيركردنى كارا / چالاك Active Learning</p> <p>- رەھەندەكانى فيركردنى كارا</p> <p>- چۆن وانەبىەكى سەركەوتوو پىشكەش بكرى؟</p> <p>(هەفتەى ەشتەم)</p> <hr/> <p>- دابەشكردنى رىگاي وانەوتنەو ە بەپى پۇلىنى سەردەمىانە</p> <p>• رىگاي وانەبىزى (هەفتەى نۆبەم)</p>
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • رېځگای گفتوگو (ههفتهی دهیهم) • رېځگای فیږبوونی ههروهزی (ههفتهی یازدهم) • رېځگای چارهسهرکردنی کیشه (ههفتهی دوازدهم) • رېځگای پرسیار و وهلام (ههفتهی سیزدهم) • رېځگای ئیستقرائی (ههفتهی چوارددهیهم) • رېځگای ئیستنباطی (ههفتهی پازدهیهم) <p>تیبینی: نهگهری بوونی ههر گۆرانکاریهك لهپلانی ئهم كۆرس بووكهدا دهكریت ، وهك زیادکردنی بابتهك یان لابردنی ، یاخود جیگۆرکیکردنی بابتهكان ، لهم گۆرانکاریانهش قوتابیان ئاگادار دهكرینهوه.</p>
	<p>۱۸. بابتهی پراكتیك نییه</p>
	<p>۱۹. تاقیكردنهوهكان ۱. دارشتن: مامۆستا لهوانهوتنهوهی كارادا رۆلئیکی کاریگهر دهبینیت ، ئهو رۆلانه چین بیانخه رهروو؟ ۲. راست و چهوت: نیشانهی راست بهرامبهر دهستهواژهی راست و نیشانهی چهوت بهرامبهر دهستهواژه ههلهكان دانئ: - له رېځگای وانهبیژی دا قوتابی تهوهری سهرهکی پرۆسهی فیږبوونه. ( ) ۳. بژاردهی زۆر: یهكئ لهمه رهجهکانی فیږبوون بریتین له: - ئامادهباشی - فیدباك - جیاوازی تاكهگهسی - ئاگایی</p>

٢٠. تٲبٲنٲ تٲر

قوتابٲان دهٲوانن له چوار چٲوهٲى نهٲم سهٲرچاوانهٲى كهٲنامازهٲم پٲكردووه دهٲر بچن و نهٲوانٲش زانٲارى بهٲدهست بهٲنن لهٲرٲگهٲى سهٲرچاوهٲى تٲرى جٲا لهٲم سهٲرچاوهٲ.

٢١. پٲداچوونهٲوهٲى هاوهٲل

پ. د. سلوى احمدهٲ امٲٲن